M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi
Yıl: 2013, Sayı: 37, Sayfa: 5-27

İŞBİRLİĞİNE DAYALI ÖĞRENMEDE YENİ BİR UYGULAMA: İZCİ TEKNİĞİ*

Süleyman AVCI**
Arzu YÜKSEL***
Ayşe YAPRAK****

ÖZET

Bu araştırmanın amacı araştırmacılar tarafından geliştirilen ve uygulanan izci tekniğinin etkililiğinin değerlendirilmesidir. İzci tekniği, izcilik uygulamasına ilişkin ilkelerin sınıf ortamına uygulanması ile geliştirilmiş olup işbirliğine dayalı öğrenme yöntemi kapsamında ele alınmaktadır. Teknik geliştirildikten sonra ilk uygulaması meslek lisesi büro hizmetleri bölümü onuncu sınıf öğrencileri (N=35) üzerinde, ikinci uygulaması ise ilkokul üçüncü sınıf öğrencileri (N=97) üzerinde yapıldı. Veriler, öğretmenlerle yapılan bireysel ve odak grup görüşmeleri, öğrencilerle yapılan odak grup görüşmeleri ve öntest-sontest aracılığıyla elde edildi. Elde edilen bulgulara göre, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve uygulaması yapılan izci tekniğinin öğrenmeyi sağlamada, öğrenciler arası iletişimin geliştirilmesinde, öğretmenlerin sınıf yönetimini kolaylaştırmada, akademik görevlerin yerine getirilmesinde, sınıf içi olumsuz davranışların azalmasında, öğretmenlerin öğrencilerle olan iletişiminde destek sağladığı söylenebilir. Bu tekniğin uygulanması ile öğretmenlerin daha kolay ve daha fazla ödev verebilecekleri, öğrencilere rehberlik için daha fazla zamanının kalacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İzci tekniği, işbirliğine dayalı öğrenme

---

* Bu makale, 12-14 Eylül 2012 tarihinde düzenlenen 21. Eğitim Bilimleri Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Yrd.Doç.Dr., Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, suleyman.avci@marmara.edu.tr
*** Uzm, Avrupa Eğitim Kurumları, arzu.yuksel@avrupakoleji.com.tr
**** Uzm, MEB Öğretmen, ayseyaprak@hotmail.com

NEW APPROACH IN COOPERATIVE LEARNING: SCOUTING

SUMMARY

The purpose of this research is to investigate the effect of scouting technique, which was developed and applied by the researchers. Scouting is a cooperative learning technique in which the principles of scouting are applied into the classroom. After the scouting technique was developed by the researchers, its first application took place in vocational high school to tenth students (N=35). Secondly, the technique was carried out to third grade students (N=97). The data was collected through individual and focus group teacher interviews, focus group student interviews, pre- and post-tests. The results indicate that the scouting techniques has positive effects on learning, developing communication among students, facilitating classroom management, fulfilling the academic responsibilities, decreasing the level of misbehaviors in the classroom and supporting teacher-student communication. It is suggested that by using scouting technique, teachers have opportunities to give easy and more homework and spending more time on guidance of students.

Keywords: Scouting method, cooperative learning

Bu makale, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve denemesi yapılan "izci tekniği"ni tanıtmayı ve uygulamasına ilişkin deneyimleri paylaşmayı amaçlamaktadır. Makalede öncelikle tekniğe kaynak oluşturan izcilik faaliyetlerinden, ardından işbirliğine dayalı öğrenmeden ve geliştirilen teknikten, en son ise uygulamadan bahsedildi.

Sosyal Bir Faaliyet Olarak İzcilik

İzcilik, Gültaş (2011, s.12) tarafından "çocuk ve genci tam anlamıyla kendine, ailesine ve topluma yararlı, din, dil ve ırk ayrımı yapmaksızın insanları seven, onlara yardım eden, doğayı ve çevreyi koruyan, kanuna saygılı iyi bir insan olarak yetiştirme çabası" şeklinde tanımlanır. İzcilik, iyiye, güzele ve doğruya "yaşayıp öğrenerek" gidilen bir yoldur. İzcilik, bir dış ortam, farklı bir ifadeyle doğa etkinliği olup izciler ekip halinde doğal ortamda kamp kurarak faaliyetlerini gerçekleştirirler (WSB, 1998). İzcilik, iyi düzenlenmiş bir program doğrultusunda ve lider rehberliğinde, belirli kuralları doğrultusunda yapılan bir eğitici, eğlendirici etkinlikler bütünüdür (Millî Eğitim Bakanlığı İzcilik Yönetmeliği, 2010; OBESİD, 2013a). İzcilik etkinliklerinde izciler arasında belirli bir hiyerarşik sistem söz konusudur. İzcilikte, 7-11, 12-15 ile 15-19 yaşları için oluşturulmuş üç farklı sınıflama bulunur. 7-11 yaş grubunda en küçük topluluk, altı-sekiz küçük izciden oluşan öbek olup 2-4 öbek bir araya gelerek kümeyi oluşturur. 12-15 yaş grubunda en küçük topluluk, 6-8 izciden oluşan oba olup 2-4 oba birleşerek oymak ismi verilen ana topluluğu oluşturur. Son olarak, 16-19 yaş grubunda en küçük topluluk, 4-6 ergin izciden oluşan ekip olup 2-4 ekip bir araya gelerek ocak ismi verilen üst grubu oluşturur (Millî Eğitim Bakanlığı İzcilik Yönetmeliği, 2010; Türkiye İzcilik Federasyonu İzcilik Yönetmeliği, 2005). Bu üç sınıflamada da işleyiş benzer şekilde olduğundan bundan sonraki açıklamalar 12-15 yaş grubu için yapıldı.

Aynı işi yapmaktan hoşlanan izcilerin oluşturduğu obalar, öncelikle kendilerine bir obabaşı seçerler. Bu görev için her üyenin aday olma ve seçilme hakkı vardır. Sonrasında obabaşı, üyelerden birisini kendisine yardımcı seçer. Obadaki her üyenin, obanın temel hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik görevleri vardır. Üyelere görevlerin dağıtılmasından, işleyişin takibinden obabaşı sorumlu olup izciler obabaşının direktiflerine uyarlar. İki-dört obadan oluşan oymaklarda oymakbaşı olabilmek için ise sertifika sahibi olmak gerekir. İzcilikteki bu hiyerarşi sayesinde işler düzenli olarak yürütülür ve istenen amaca daha kolay ulaşılır. Yönetim oluştuktan sonra oba kendine bir isim verir ve bu ismi simgeleyen flama belirler. Yapılacak etkinliklerle ilgili bir plan oluşturulur ve tüm faaliyetler bu plan doğrultusunda yürütülür (TİF, 2012).

İzcilik kapsamında, öğrenciler için ders dışı zamanlarını verimli bir şekilde sürdürmeyi sağlayan birçok açıdan faydalı sosyal etkinlikler yürütülür. Bu etkinlikler öğrencileri hem zararlı alışkanlıklardan uzak tutar hem de eğlenceli bir ortam sunar. Grup faaliyetleri sayesinde bir gruba ait olmayı, işbirliğini, paylaşmayı, sorumluluk almayı, liderliği öğrenirler. İzcilik teorikten çok pratik uygulamalara dayanır (Gültaş, 2011). İzcilik

öğrencinin kendini tanımasını, sosyalleşmesini ve toplum bilinci kazanmasını sağlayıcı etki yapar (Şahin, 2007; Bıyık, 2001). Bunun yanında izcilik etkinliklerine katılma öğrencilerin özgüvenlerini olumlu yönde etkiler (Kutlu, 2001). Öğrenciler kendileri için hedef belirlemeyi ve hayatını programlamayı öğrenir. Ayrıca öğrenciler vatandaşlık görevlerini, demokratik ilişkiler geliştirmeyi öğrenir (OBESİD, 2013b).

Yukarıda açıklanan özellikler doğrultusunda izciliğin özünde bir işbirliği uygulaması olduğu söylenebilir. İşbirliğine dayalı öğrenme yönteminin açıklanması aradaki ilişkinin daha net görülmesini sağlayacaktır.

İşbirliğine Dayalı Öğrenme

Öğrencilerin küçük gruplarda çalıştığı ve kendileri ile grup arkadaşlarının öğrenmelerinden sorumlu oldukları bir yöntem olarak tanımlanan işbirliğine dayalı öğrenme, uzun yıllardır öğretim ortamlarında kullanılmaktadır. Öğrenciler arasındaki işbirliğinin, öğrenme ve öğretim süreci üzerindeki önemi 1900'lü yılların başından beri eğitimciler tarafından anlaşılmasına rağmen, bu ilkenin öğretim ortamında kullanılmaya başlanması 1960'lı yılların ortasında, Johnson ve Johnson'ın "birlikte öğrenme tekniğini" sınıf uygulamalarında kullanması ile gerçekleşmiştir (Johnson ve Johnson, 2002; Johnson, Johnson ve Stanne, 2000). İşbirliğine dayalı öğrenme uygulamalarında, öğrenci grupları ortak amaçları doğrultusunda birbirinden öğrenir ya da birlikte ortak bir ürün ortaya koyarlar. Ürün ortaya koyarken ve/veya birbirlerine öğretirken aynı zamanda birbirinin öğrenmesi ve ürününün kalitesi için sorumluluk taşırlar. Etkinlikleri yaparken küçük gruplar halinde çalışılıp, grup içinde ve gruplar arasında öğrenci öğrenci etkileşimine izin verilir (Johnson ve Johnson, 2002; Herreld, 1998; Slavin, 1988a; Slavin, 1988b; Slavin, 1991; Slavin, 1990). İşbirliğine dayalı öğrenme yöntemi altında birçok teknik bulunur. Bunlardan en çok bilinenleri; birlikte öğrenme, takım-oyun-turnuva, grup araştırması, birleştirme I, öğrenci takımları başarı bölümleri, takım destekli bireyselleştirme, işbirliği işbirliği, birleştirilmiş işbirlikli okuma ve kompozisyon, birleştirme II'dir (Johnson, Johnson ve Stanne, 2000). Bunların dışında Açıkgöz (1992) tarafından geliştirilen birlikte soralım birlikte öğrenelim tekniği bulunmaktadır. Yine burada adı geçmeyen çok sayıda teknik olduğu söylenebilir.

İşbirliğine dayalı öğrenme uygulamalarında gruplara atanacak öğrencilerin sayısı, sınıfın büyüklüğüne, teknik imkânlara ve kullanılan tekniğin özelliğine göre farklılık gösterir. Grup büyüklüğünün iki-altı arasında olması istenen sayı olup ideali üç-dört kişidir. Grup sayısının altı kişinin üzerine çıkarılmaması önerilir. Eğer öğrenciler grup çalışmasına alışık değillerse, bu alışkanlık kazanılana kadar sayının iki-üç kişi olması yararlı olacaktır. Sınıftaki grup sayısı ise sınıf mevcudunun bir grupta bulunması istenilen öğrenci sayısına bölünmesi ile tespit edilir (Açıkgöz, 1992; Smith, 1996). İşbirliğine dayalı öğrenmede önemli olan bir konu da grupların nasıl oluşturulacağıdır. Gruplara öğrenci ataması, çoğunlukla öğretmen tarafından yapılmasına rağmen duruma göre öğrencilere bırakılır.

Gruplar oluşturulurken heterojen olmasına dikkat edilmeli, bu çerçevede akademik başarı, yetenek, cinsiyet, sosyo-ekonomik durum gibi özellikler açısından heterojen gruplar oluşturulmalıdır. Yani sadece başarılı öğrencilerin veya sadece kız öğrencilerin olduğu gruplar oluşturulmamalıdır. Grup araştırması ve işbirliği-işbirliği tekniklerinde grupların oluşturulmasında gruplar öğrencilerce oluşturulabilmektedir. Bunun dışında öğrenciler hakkında öğretmenin yeterli bilgisi yoksa gruplara atama seçkisiz yolla yapılabilir. Örneğin; isminde "a" bulunanlar bir grup, "e" bulunanlar başka bir grup yapılabilir. Grupların belirli aralıklarla değiştirilmesinde yarar vardır. Böylece hem öğrenciler sınıftaki diğer öğrencilerle çalışmış olur, hem de sürekli aynı kişilerle çalışmadan doğacak bıkkınlık gibi olumsuz durumlar önlenmiş olur (Açıkgöz, 1992, Erden, 1996). İşbirliğine dayalı öğrenmede, grup içerisinden bir öğrenci düzeni sağlama açısından grup lideri olarak görev yapar. Lider öğrenci sadece düzeni sağlamaktan sorumludur.

İzci: İşbirliğine Dayalı Bir Öğrenme Tekniği

İzci tekniği, araştırmacıların izcilik faaliyetlerini sınıf ortamına uyarlama fikrinden ortaya çıktı. Tekniğin işbirliğine dayalı öğrenme kapsamında ele alınmasının nedeni, izciliğin de özünde yardımlaşmaya ve birlikte iş yapmaya dayalı grup çalışması olmasıdır. İzci tekniğinde izcilikteki tüm kurallar ve uygulamalar sınıf ortamına aktarıldı. Teknik özellikle sınıfta yürütülecek proje, performans ödevi gibi grup etkinliklerinde sürecin verimli hale gelmesi ve kurumların işleyişinin öğretilmesi amacıyla geliştirildi. Bunun yanında tekniğin, sınıf yönetiminde öğretmene destek olma, eğlenceli bir öğrenme ortamı sunma, öğrenci motivasyonunu artırma, öğrenciler arasında arkadaşlık, yardımlaşma, paylaşma vb. sosyal becerilerin geliştirilmesi gibi amaçları da bulunmaktadır.

Tekniğin uygulanma sürecine ilişkin kurallara aşağıda grup düzeni, ön hazırlık, uygulama ve değerlendirme başlıkları altında yer verildi.

Grup Düzeni

Teknik uygulanırken öğrenciler bulundukları kademeye göre farklı biçimlerde gruplanmalıdır. Bu kapsamda ilkokul seviyesinde (7-11) altı, ortaokul seviyesinde (12-15) altı-sekiz, lise seviyesinde (16 ve üzeri) altı öğrenciden oluşan gruplar oluşturulur. Her üç seviyede de gruplar öğretmen tarafından, cinsiyet, çoklu zeka, öğrenme stili gibi bireysel özellikler dikkate alınarak oluşturulur. Yapılacak işin özelliğine göre dikkate alınması gereken özellikler değişebilir. Eğer grup proje için oluşturulmuşsa, resim, yazma, organizasyon gibi yeteneklere göre heterojen gruplar oluşturulur.

Bir grup oluşturan öğrenciler ilk olarak aralarında seçimle bir “grup başkanı” belirler, başkan da kendisine bir yardımcı seçer. Diğer grup üyelerine, yapılan çalışmanın özelliğine göre motive edici isimleri olan görevler verilir. Görevlerin dağıtımı başkan

tarafından yapılabileceği gibi, kura yoluyla, oylamayla ve tercihe dayalı olarak da yapılabilir. Grup başkanının yukarıdakine ek olarak; yapılan işleri süreçte takip etmek, grup toplantıları yapmak, üyelerin motivasyonunu artırarak hedef doğrultusunda çalışmalarını sağlamak, öğretmenle iletişim halinde olmak ve ortaya çıkan ürünü grup adına, sınıfa ve öğretmene sunmak gibi görevleri vardır. Başkan yardımcısı bu görevlerde başkana yardımcı olur, diğer üyeler ise kendilerine verilen görevi yaparlar. Tüm uygulamalarda öğretmen sadece grup başkanıyla iletişim kurar. Grup başkanına verilen yetkinin fazla olmasının nedeni, grubun amacına daha rahat ulaşmasını sağlama ve öğretmene rehberlik için daha geniş zaman bırakmadır.

Grup üyelerine dağıtılan görevler, yapılan işin / görevin özelliğine göre farklılık gösterir. Eğer araştırma projesi üzerinde çalışılıyorsa, başkan proje sorumlusu, başkan yardımcıları sorumlu yardımcıları olur, diğer kişilere ise proje sözcüsü, proje malzeme sorumlusu, araştırma geliştirme sorumlusu gibi görevler alır. Şirket yönetimi öğretilmek isteniyorsa şirketteki müdür, pazarlama sorumlusu, satın alma sorumlusu, personel sorumlusu, finansman ve muhasebe sorumlusu gibi görevler öğrenciler arasında dağıtılmalıdır. Yerel yönetimlerin görevleri ile ilgili bir araştırma görevi verilmişse, öğrenciler ilk olarak kendi aralarından belediye başkanını seçmeli, ardından diğer birimlerden sorumlu öğrenciler belirlenmelidir. Bu örnekleri daha fazla çoğaltmak mümkündür.

Grupların mutlaka kendileri tarafından belirlenen ismi ve sembolü olmalıdır. İzcilikte çeşitli hayvanlar grup sembolü olarak tercih edilirken izci tekniğinde bu şekilde bir sınırlama yoktur. İsim ve sembol belirleme grup tarafından ilk yapılacak işlerden biri olmalıdır. Bu uygulamaların amacı grup ruhunun oluşmasını sağlamaktır.

Ön Hazırlık

İzci tekniğinde öncelikle, öğrenciler arasında ekip ruhunun ve birliğin oluşması gerekir. Gruplarda, birlikte bir amaç doğrultusunda çalışmak ve başarmak için ekip ruhuna ihtiyaç duyulur. Bunu sağlamak için ise öğrencilerin birbirlerini yakından tanımaları, birbirlerine güvenmeleri, birbirlerine yardım için gönüllü olmaları ve bir amaç için birlikte çalışmak istemeleri gerekir. Ekip ruhunun oluşması için, öğrencilerin birbirlerini tanımalarına aracılık eden çeşitli tanışma etkinlikleri düzenlenmelidir. Bu uygulamadaki amaç aynı sınıfta dahi olsa birbirini çok iyi tanımayan öğrencilerin öncelikli olarak kaynaşmalarını sağlamaktır. Grup çalışmalarına geçilmeden önce mutlaka bu uygulamaları grup kendi içinde yapmalıdır. Tanışma etkinliklerinden sonra süreç içerisinde çeşitli oyunlarla ekip ruhunun sürekli dinamik tutulması sağlanmalıdır. Tanışma etkinliği olarak, izcilikte ve drama tekniğinde kullanılan tanışma oyunlarından faydalanılabilir. Örneğin, kim yok, eşini bul vb. (Ebesiad, 2013c).

Uygulama

Tekniğin uygulanması aşağıdaki basamaklara göre yapılır:

1. Öğretmen tarafından grupların oluşturulması: Yukarıda açıklanan kurallar doğrultusunda öğretmen grupları oluşturur,
2. Grubun kendine başkan seçmesi ve başkanın kendisine yardımcı ataması: Grup demokratik yolla kendisine bir başkan seçer, başkan da üyeler arasından kendisine bir yardımcı belirler,
3. Grup üyelerine görevlerinin dağıtılması: Yapılacak işin özelliğine göre grup üyelerine görev dağıtımı yapılır,
4. Grubun kendisine isim ve sembol belirlemesi: Grup kendisine bir isim belirler ve gruplarını temsil edecek bir sembol seçer. Bu sembolü kullanarak flama vb. üretilebilir,
5. Grup bilincinin ve ruhunun gelişmesine yönelik çeşitli oyunların oynanması: Grup görevine başlamadan önce ve süreçte çeşitli oyunlarla öğrencilerde grup ruhunun oluşması sağlanır,
6. Grubun kendine verilen görevi yerine getirmesi: İzci tekniğinde öğretmen uygulama sürecine ve grubun seçimlerine karışmaz, görevi yol gösterici rehberliktir. Süreçte öğrenciler kendi görevlerine ilişkin işleri yapar. Bu işler yapılırken grup yöneticisi üyeler arasındaki koordinasyonu sağlar ve üyelerin motivasyonunu artırıcı uygulamalar yapar. Yine süreçte sık sık toplantılar yapılır. Grup bir işi birlikte yapabileceği gibi gruptaki her üye işin bir parçasını yapabilir. Burada önerilen grubun birlikte iş yapmasıdır. Eğer her üye projeye ilişkin bağımsız parçalar hazırlamışsa bunlar yönetici tarafından birleştirilir,
7. Ürünlerin paylaşılması: Sınıfta diğer öğrencilere sunum yapılacaksa bu görevi yönetici, yardımcısı veya görev verilen bir üye yerine getirir. Ortaya çıkan tüm ürünler yönetici tarafından öğretmene sunulur.

Değerlendirme

Grupların görevlerini değerlendirmek için süreç ve ürün değerlendirme yaklaşımları birlikte kullanılmalıdır. İşbirliğine dayalı öğrenmede olduğu gibi öğrencilerin bilgileri, ürünleri ve süreçteki gayreti bireysel olarak değerlendirilmeli, puan olarak her bireye grubun ortalaması yansıtılmalıdır. Ölçme aracı olarak, öğrencilerin bilgilerini ölçmede klasik testler kullanılabilir. Ortaya konulan ürünlerin değerlendirilmesinde ise rubrik, derecelendirme ölçeği ve kontrol listesinden faydalanılabilir. Süreç değerlendirmede ise akran değerlendirmesi, öz değerlendirme ve öğretmen gözlemi teknikleri kullanılır.

Yukarıda da açıklandığı gibi izci tekniği grup çalışmalarının daha verimli hale getirilmesi ve çeşitli kurumların yönetim yapılarının öğretilmesi amacıyla geliştirildi. Geliştirilen tekniğin etkililiğinin araştırılması ve eksikliklerinin belirlenerek giderilmesi için çeşitli gruplar ve konular üzerinde uygulanmasına ihtiyaç bulunmaktaydı. Bu çalışmada tekniğin iki farklı grup üzerinde denenmesinden elde edilen bulgular paylaşıldı.

YÖNTEM

Model

Bu araştırmada, araştırmacılar tarafından geliştirilen "izci tekniği"nin etkililiğinin değerlendirilmesi amacıyla eylem araştırması tekniğinden faydalanılmıştır. Eylem araştırması, öğretmenin kendi öğretimini daha verimli hale getirmek için yaptığı iyileştirme çalışmalarının bilimsel araştırma sistematiğine uygun hale getirilmesi olarak tanımlanmaktadır (Sagor, 2000; Kemmisand ve McTaggart, 1992). Eylem araştırmasında öğretmen, yaptığı öğretimi daha verimli hale getirmek için, bireysel olarak veya ekiple, kuramlara dayalı tercihlerle, bilimsel veri toplama araçlarını kullanarak, çeşitli uygulamalar yapar ve bu uygulamalardan elde ettiği deneyimlere dayalı olarak öğretim planlarında değişikliğe gider (Sagor, 2000). Eylem araştırmasının uygulama süreçlerine uygun olarak (Sagor, 2000) izci tekniği, üçünü sınıf diğeri lise onuncu sınıf olmak üzere iki araştırma grubu üzerinde uygulandı.

Araştırma Grupları

Bu çalışmada iki farklı araştırma grubuyla çalışıldı. Birincisi; İstanbul'da bir meslek lisesinin Büro Hizmetleri bölümü onuncu sınıfına devam eden 35 lise öğrencisiydi. Bu grup, araştırmacılardan birisinin ilgili okulda yönetici olarak görev yapması ve uygulamanın yapıldığı dersin öğretmeni olması nedeniyle tercih edildi. Öğrencilerin 12'si erkek, 23'ü ise kız olup tamamı 16 yaşındaydı.

İkinci araştırma grubu, İstanbul'da özel bir okulda ilkokul üçüncü sınıfa devam eden 97 öğrenciydi. Araştırmaya beş şube katılmış olup mevcutları 17-22 arasındaydı. Bu okul araştırmacılardan birisinin eğitim uzmanı olarak görev yapması ve izin alma kolaylığı nedeniyle tercih edildi. Üçüncü sınıflar, izci tekniğinin denenmesi için uygun kazanımların bu seviyede olması nedeniyle tercih edildi. Öğrencilerin 49'u kız, 48'i erkek olup tamamı 9 yaşındaydı.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada üç ölçme aracı kullanıldı:

1.**Yarı yapılandırılmış öğretmen görüşme formu:** Bu form araştırmaya katılan öğretmenlerin izci tekniğine ilişkin görüşlerini ve deneyimlerini almak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirildi. Formda görüşmeciye yol göstermesi için yedi soru yer almaktadır. Soruların amacı öğretmenlerin yönteme ilişkin deneyimlerini, öğrenmeye katkısını, yaşanan sorunları ve önerilerini almaktır.

2.**Yarı yapılandırılmış öğrenci görüşme formu:** Form araştırmaya katılan öğrencilerin izci tekniğine ilişkin görüşlerini almak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirildi. Formda görüşmeciye yol göstermesi için dokuz soru yer almaktadır. Sorular, bu tekniğin diğerlerinden farkını, öğrenmelerine etkisini, dersin kendilerine olan etkisini, yaşananları ve çözüm önerilerini almak amacıyla oluşturuldu.

3.**Ünite testi:** Bu test ilkokul üçüncü sınıf öğrencileri için ön test-son test olarak kullanmak amacıyla geliştirildi. Testte, ünite kazanımlarını ölçmeye yönelik dört seçenekli çoktan seçmeli 20 soru vardı. Sorular araştırma yapılan okulun ölçme ve değerlendirmeden sorumlu uzmanı tarafından öğretmenlerle işbirliği yapılarak geliştirildi. Ölçme değerlendirme uzmanı ilgili okulda 10 yıldır görev yapmakta olup tüm derslerin sınavlarını geliştirmektedir. Uzman ölçme araçlarının geçerlik ve güvenirliğini sağlamış olup ayrıca bir test çalışması yapılmamıştır. Birinci uygulamada ön çalışma için yeterli zaman olmaması nedeniyle ünite testi kullanılamamıştır.

Uygulama ve Verilerin Toplanması

Araştırma yapılan iki gruba yönelik çalışmalar ayrı başlıklar altında verildi.

Birinci Uygulama

Teknik ilk olarak, 2010-2011 eğitim öğretim yılı güz yarıyılında İstanbul il sınıfları içerisinde bir meslek lisesinin Büro Hizmetleri bölümü onuncu sınıf öğrencileri üzerinde uygulandı. Bu uygulamada izci tekniği, şirket yönetimini öğrencilere uygulamalı olarak öğretmek ve öğrencileri mezuniyet sonrası çalışacakları ortama hazırlamak amacıyla kullanıldı. Bu şekilde bir tercihin nedeni, araştırmacıların ilk aşamada tekniğin sadece belirli yönetim yapılarını öğretmek amacıyla kullanılabileceğine ilişkin görüşleriydi. Bunun için öğretmen öncelikle sınıfı 10-12 kişiden oluşan üç gruba ayırdı. Öğrencilerin grup sayısının fazla olmasının nedeni şirketteki birimlerin sayısının çok olmasındandı. Öğretmen ilk olarak tüm öğrencilere bir şirketin ne olduğu ve yönetim yapısının nasıl oluştuğu ile

ilgili bilgi verdi ve ardından şirkete yönetici ataması yaptı. Sonrasında gruplar hangi alanda şirket kuracaklarına karar verdiler ve kendi içinde görev dağılımı yaptılar. Öğretmen tarafından seçilen yönetici kendisine yardımcı belirledi, diğer öğrenciler ise bir şirkette bulunması gereken, pazarlama, satın alma, personel, finansman ve muhasebe, basın ve halkla ilişkiler, strateji geliştirme, kalite eğitim ve geliştirme, hukuk müşavirliği, teftiş kurulu, destek hizmetler, araştırma planlama sorumlusu gibi görevleri üstlendiler. Ödev olarak öncelikle her öğrenciden kendine düşen görevin şirket içerisinde sorumluluklarını ve diğer görevlerle ilişkisini çeşitli kaynaklardan bulması istendi. Grup liderleri hem kendi görevlerini yaptılar hem de diğer grup üyelerinin görevlerini yapmaları için onları motive ettiler. Ardından şirket kuruluşunu gerçekleştirdiler. Grupların ikinci görevi işe alım sürecinin öğrenilmesine ilişkindi. Her şirket planlama yaparak eleman alımını gerçekleştirdi. Bu görevde her üye işe alım sürecindeki rolüne uygun olan görevleri yaptı. Örneğin, basın ve halka ilişkiler gazetelerde yayınlanmak üzere iş ilanı hazırladı, hukuk müşavirliği işe alım sözleşmelerini hazırladı, finansman ve muhasebe maaşa karar verdi. Bundan sonra iş planlaması ve denetleme gibi süreçler de gerçekleştirildi. Gruplar devam eden süreçte ek olarak yardım kampanyası yürüttüler. Fakat bu uygulamayı şirket olarak değil bir yardım kuruluşu şeklinde organize olarak yaptılar. Tüm gruplar hem grup oluşum sürecinde hem de ilerleyen aşamalarda öğrencilerin birbirlerine yakınlaşmaları, birbirlerini tanımaları ve grup bilincinin oluşması için çeşitli oyunlar oynadılar. Bu oyunlar sınıf içerisinde grup yarışmaları şeklinde düzenlendi. Örneğin, en hızlı boy sırasına geçme, en hızlı ayakkabı numarası sırasına geçme, saçı en uzun olandan en kısa olana göre dizilme gibi. Gruplar bu tür yarışma oyunlarında başarılı olmak için hem iyi organize olmak hem de birbirlerini yakından tanımak zorunda kaldılar.

Uygulama sonunda, araştırmacılar tarafından öğretmenle bireysel ve dört öğrenciyle odak grup görüşmesi yapıldı. Bunun için araştırmacılar yarı yapılandırılmış bireysel ve grup görüşme formları hazırladılar. Öğretmenle (25 dakika) ve öğrencilerle (45 dakika) yapılan görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedildi. Sonrasında görüşmeler yazılı hale getirilerek analiz edildi.

İkinci Uygulama

İzcilik tekniği ikinci olarak, İstanbul'da özel bir okulun beş tane üçüncü sınıf şubesinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde hayat Bilgisi dersinde, "liderler" teması altında yer alan beş kazanıma ulaştırmak amacıyla uygulandı. Bu kazanımlar için programda önerilen süre 11 ders saatidir. Uygulamaya dört hafta devam edildi. Sınıf mevcutları 20-23 arasında olduğu için öğrenciler öğretmen tarafından 4-6 arası kişiden oluşan heterojen gruplara ayrıldılar. Gruplar oluşturulurken liderlik yeteneği, yazma becerisi, okuma becerisi, resim yeteneği gibi özellikler dikkate alındı. Sonrasında her grup demokratik yolla kendi içlerinde bir grup başkanı seçtiler. Başkan ise hem kendisine bir yardımcı belirledi hem de diğer öğrencilere yazıcı, resimleyici, malzemeci gibi görevleri dağıttı. Öğretmen, tüm gruplara sorumlunun grup lideri olduğunu kendisinin ise sadece rehberlik yapacağını belirtti. Öğretmen uygulama öncesi hazırladığı görev kartları ve isimlikleri öğrencilere dağıttı. Görev kartlarında, grup içerisinde kendisine verilen görevin

sorumlulukları yazılıydı. Öğrenciler bir ay boyunca görev adlarının yazdığı isimlikleri yakalarında taşıdılar. Uygulama süresince yapılan tüm araştırmalar, performans görevleri vb etkinlikler grupça yapıldı. Verilen görevler için örnek: Atatürk'ün hayat hikâyesini anlatan bir kitapçık hazırlama, bir sosyal kulüp kurup bu kulübün çalışma alanlarını, çalışma koşullarını, katılacak öğrencilerin neler yapacağını belirleme, bu kulübü düğer öğrecilere tanıtma, cazip hale getirerek üye toplama ve etkililiği hakkında diğer öğrencileri etkileme. Öğrencilerin istekli olması nedeniyle öğretmenler grup etkinliklerini uygulama süresince diğer derslere de taşıdı. Bu süreç boyunca grup liderleri öğretmen yardımcısı olarak görev yaptılar. İlerleyen öğretim dönemlerinde de öğretmenler tekniği kullanmaya devam ettiler ve bu yazının yazıldığı süreçte de devam etmekteydiler.

Bu grupla yapılan uygulama sonunda, araştırmacılar tarafından öğretmenlerle ve sınıflardan seçilmiş 20 öğrenciyle beş odak grup görüşmeleri yapıldı. Bunun için araştırmacılar yarı yapılandırılmış öğretmen ve öğrenci grup görüşme formları kullandılar. Öğretmenlerle (35 dakika) ve öğrencilerle (15-25 dakika) yapılan görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedildi. Ünite testi ise araştırmaya başlamadan önce ön test, bitiminden 2 hafta sonra ise son test olarak gruplara uygulandı.

Verilerin Değerlendirilmesi

Öğretmenler ve öğrencilerle yapılan bireysel ve odak grup görüşmelerinden elde edilen veriler yapılandırılmış raporlama tekniği ile analiz edildi (Bassey, 1999). Bu teknik, veriden konu dışı bölümleri çıkarma ve araştırmacıya ulaştığı veriyi mantıklı olduğu sürece istediği gibi sunma olanağı sağlaması nedeniyle tercih edildi. Tekniğe uygun olarak ilk aşamada aynı konu ile ilgili bilgi veren öğretmen ve öğrenci görüşleri bir araya getirilmiş ve bu görüşler tekrar tekrar okunarak gerekli düzeltmeler yapıldı. Sonrasında benzer araştırmalar açısından deneyimli olan araştırmacıların görüşleri ve literatür desteğine dayalı olarak tema başlıkları oluşturuldu. Oluşturulan temalar; izci tekniğinin öğrenmeye etkisi, izci tekniğinin öğrenciler arasındaki iletişime etkisi ile izci tekniğinin sınıf yönetimine ve akademik faaliyetlere etkisi şeklinde üç tanedir.

İkinci uygulamada kullanılan ön test ve son-test sonuçlarının karşılaştırılmasında ilişkili gruplarda t testi kullanıldı. Bu test için anlamlılık değeri .05 olarak kabul edildi.

BULGULAR

Araştırmanın bulguları, her iki uygulama için ayrı ayrı verildi. Bu bölümdeki birinci uygulama lise grubunu, ikinci uygulama ilkokul grubunu ifade etmektedir. İki uygulama için de bulgular, "izci tekniğinin öğrenmeye etkisi", "izci tekniğinin öğrenciler arasındaki iletişime etkisi" ve "izci tekniğinin sınıf yönetimine ve akademik faaliyetlere etkisi" başlıkları altında ele alındı. Öğretmen görüşlerinde "Ö" harfi öğretmeni, yanında bulunan sayı ise öğretmenin kim olduğunu göstermektedir. Öğrenci görüşlerinde ise A, B, C, D ve E harfleri şubeyi, yanında bulunan sayı ise öğrencinin kim olduğunu ifade etmektedir.

Birinci Uygulama

Bu başlık altında çalışmanın birinci uygulamasına ilişkin, öğrencilerle odak grup görüşmesi ve öğretmenle bireysel görüşme yoluyla elde edilen bulgulara yer verildi.

İzci Tekniğinin Öğrenmeye Etkisi

Öğrenci görüşlerine göre, tekniğin öğrencilerin öğrenmesi üzerine olumlu katkı yaptığı söylenebilir. *"…İleride bize çok yardımcı olabilecek bilgi edindik. İleride bir şirkete girdiğimizde şaşırmayacağız…", "Şirkette kimden yardım isteyebileceğimizi, üst kademelerdekilerin işlerini öğrendik. Görevleri anladık", "… Çok şey öğrendik…"* ifadelerinden anlaşılacağı üzere öğrenciler, tekniğin öğrenmelerini sağladığını, bu uygulama sayesinde bir şirketteki görevleri ve şirketin nasıl işleyeceğini öğrendiklerini belirttiler. Özellikle izci tekniği sayesinde yaparak ve yaşayarak öğrendikleri için bilgilerin kalıcı olduğunu söylediler. Ayrıca tekniğin kendilerini ileride çalışacakları ortama hazırladığını ve bu sayede özgüvenlerinin geldiğini vurguladılar. Bu görüşleri destekleyen öğrenci ifadelerinden bazıları, *"İleri için bir hazırlıktı. Özgüvenimiz yükseldi", "… Daha kalıcı oldu" "Büro hizmetlerinde son konulara çok az baktım, öyle girdim sınava ve gerçekten de iyi not aldım."* şeklindedir. Yukarıdaki bulguları destekleyen diğer öğrenci ifadeleri aşağıdadır:

Öğrenci Görüşleri

Ö1: "Diğer derslere göre daha sosyal, daha eğitici. İleride bize çok yardımcı olabilecek bilgi edindik. İleride bir şirkete girdiğimizde şaşırmayacağız…"

Ö1: "Bu yöntem uygulanmasaydı diğer dersler gibi ezberlemiş olurduk. Büro hizmetleri sınavından önce ben şöyle bir defteri okudum ve öyle sınava girdim. Daha kalıcı oldu…"

Ö2: "Çok yararı oldu bize. Şirkette kimden yardım isteyebileceğimizi, üst kademelerdekilerin işlerini öğrendik. Görevleri anladık..."

Ö2:"Ben yapacağım mesleği gittikçe daha sevmeye başladım bunun (teknik) sayesinde… Ben de yapabiliyorum sonuçta… bana katkısı oldu her konuda."

Ö3 "Çok faydası oldu, çok şey öğrendik…"

Ö4:"Diğer derslere 2 gün önceden çalışıyordum. Okuyup ezberlemek gerekiyor. Büro hizmetlerinde son konulara çok az baktım, öyle girdim sınava ve gerçekten de iyi not aldım."

Ö4:"İleri için bir hazırlıktı. Özgüvenimiz yükseldi."

İzci Tekniğinin Öğrenciler Arasındaki İletişime Etkisi

Öğretmene göre, izci tekniğinin öğrenciler arasındaki iletişime ve arkadaşlık ilişkilerini geliştirme yönünde olumlu katkısı oldu. Öğretmen, normalde kendini sınıfa ait hissetmeyen ve diğer öğrenciler tarafından fark edilmeyen öğrencilerin bu teknik sayesinde kendilerini sınıfın/ekibin üyesi olarak görmeye başladığını, diğer öğrenciler tarafından fark edildiğini söyledi. Yukarıdaki görüşü destekleyen öğretmen ifadesi, *"Ait olma duygusu benim çok hoşuma gitti. ... Bazı öğrenciler arkadaşları tarafından hissedilmiyor. ...Arkadaşlarını hissetmek zorunda kaldılar. ... Öğrenci bir gruba ait olunca diğerleri de onu görmek zorunda kaldılar onun da bir rolü olduğunu anladılar. ..."* şeklindedir. *"İnsan ilişkilerini daha iyi oraya koyduk", "Kimin sorumluluk becerisi daha iyi kimin daha kötü onları öğrendik. ..."* gibi ifadelerden anlaşılacağı üzere, öğrenciler de öğretmenlerinin görüşünü destekler şekilde birbirlerinin özelliklerini yakından tanıma fırsatı bulduğunu belirttiler. Hatta sınıfa yeni gelen iki öğrenci, teknik sayesinde sınıftaki arkadaşlarını çok kısa sürede tanıdıklarını belirttiler. Bu öğrencilerin ifadeleri, *"Ben bu okula yeni geldim hiç kimseyi tanımıyordum. Şirketimden ve diğer şirketlerden arkadaşlarım oldu.", "Bu okula yeni geldim. Şirketle birlikte arkadaşlarla daha samimi olmaya başladım"* şeklindedir. Tekniğin öğrenciler arasındaki yardımlaşmayı artırdığı da söylenebilir. Yukarıdaki bulguları destekleyen diğer öğretmen ve öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Öğretmen Görüşleri

-Ait olma duygusu benim çok hoşuma gitti. ... Bazı öğrenciler arkadaşları tarafından hissedilmiyor. ..,Arkadaşlarını hissetmek zorunda kaldılar. ... Öğrenci bir gruba ait olunca diğerleri de onu görmek zorunda kaldılar onun da bir rolü olduğunu anladılar. ... "

Öğrenci Görüşleri

Ö1: "Anlaşamadığın insan sana bir konuda yardım ediyor. O yardım ettiği için daha samimi oluyoruz. İnsan ilişkilerini daha iyi oraya koyduk"

Ö1: "Kimin sorumluluk becerisi daha iyi kimin daha kötü onları öğrendik. Kim görevini daha iyi yapacak onu öğrendik. "

Ö2:"Ben bu okula yeni geldim hiç kimseyi tanımıyordum. Şirketimden ve diğer şirketlerden arkadaşlarım oldu. Benden yardım isteyenler oldu."

Ö3"Kim bu işte daha başarılı onu öğrendik"

Ö4:"Bu okula yeni geldim. Şirketle birlikte arkadaşlarla daha samimi olmaya başladım."

Ö4: "Benim anladığım yerlerde ben yardımcı oluyorum. Böylece arkadaşlığımız ilerliyor."

İzci Tekniğinin Sınıf Yönetimine ve Akademik Faaliyetlere Etkisi

Öğretmenle yapılan görüşmeden elde edilen bulgulara göre öğretmen, ekip başkanlarının birer sınıf başkanı görevi gördüğünü ve işini kolaylaştırdığını düşünmektedir. Öğretmene göre, normalde sınıflarda bir başkan olması işlevsel değilken, bu uygulama ile üç başkanla çalışmış gibi bir durum ortaya çıktı. Bu durumun özellikle ödev takibinde, öğrencileri derse katmada ve ders materyalinin derse düzenli getirilmesinde belirgin bir iyileşmeye yol açtığını ifade etti. Öğretmen, normalde ödev verdiğinde takip etmesinin çok zor olduğunu, teknik sayesinde bu sorunun ortadan kalktığını ve istediği kadar ödev verebildiğini söyledi. Yukarıdaki görüşleri destekleyen öğretmen ifadeleri, *"Ben çalışmıyorum, ekip çalışıyor burada. ... Normalde ben bütün sınıfın böyle bir ödeve (işe alım süreci) odaklanıp odaklanmadığını kontrol edemezdim."* şeklindedir. Öğretmene göre teknik sayesinde, ayrıca öğrencilerin ekip ruhu ve özgüvenleri gelişti, derse katılımları arttı, normalde dersle az ilgilenen öğrencilerin ilgilerinde belirgin artışlar oldu, defter tutmayan öğrenciler defter tutmaya başladı ve öğrenciler ders başladığında daha kısa sürede dikkatlerini topladılar. Bu görüşleri destekleyen öğretmen ifadelerinden bazıları, *"Bu durumda katılımı artırabiliyorsunuz… Bazı öğrenciler vardı geçen yıl defter dahi tutmadık dediler ama şimdi defter tutuyorlar. 22 yıllık öğretmenim öğrenciye zorla bir şey yaptıramadım. Dersin ilk 10 dakikası dikkat toplayamayanlar dikkat topladı. ..."* şeklindedir.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara göre, öğrenciler genel olarak izci tekniği hakkında olumlu görüşe sahiplerdi. Teknik öğrencilere göre düz anlatım gibi sıkıcı değil, aksine eğlenceli ve öğreticiydi. Bu görüşleri destekleyen öğrenci ifadelerinden bazıları "*Ben severek yapıyorum, çok eğlenceli geliyor bana", "Her şey güzel."* şeklindedir.

Yukarıdaki bulguları destekleyen öğretmen ve öğrenci ifadeleri aşağıdaki gibidir:

Öğretmen Görüşleri

-"Ben çalışmıyorum, ekip çalışıyor burada"

-"Bu yöntemde bir şunu gördüm; üç tane başkan var. Üç başkan ekibini yönetebiliyor ve bu öğretmeni destekleme açısından, dersi zenginleştirme açısından çok faydalı oluyor. Tek kişiye sorumluluk verdiğinizde zor oluyor, üç kişiye sorumluluk verdiğinizde, bir görevi üçe bölüyorsunuz "

-" ...ekip ruhu gelişiyor. Özgüvenleri gelişiyor, kendilerini aşmaya başlıyorlar. ... 35 kişilik sınıflara tek öğretmen tek başkan yöntemi verimli olmuyor. Eğer görev bölünebilirse daha verimli iş ortaya çıkıyor."

-"... Normalde ben bütün sınıfın böyle bir ödeve (işe alım süreci) odaklanıp odaklanmadığını kontrol edemezdim. ... Bu durumda katılımı artırabiliyorsunuz. Genel müdürler zaten takip ediyor arkadaşlarınız."

-"Şirketler arası yarışma yaptık… Boylarınıza göre sıralanınız. En kısa önde en uzun arkada. En kaynaşmış ekip daha hızlı organize oluyor… Ekip kurulduğunda, ekip ruhu oluşmamı için tanışma oyunları oynanır."

-"Bazı öğrenciler vardı geçen yıl defter dahi tutmadık dediler ama şimdi defter tutuyorlar. 22 yıllık öğretmenim öğrenciye zorla bir şey yaptıramadım. Dersin ilk 10 dakikası dikkat toplayamayanlar dikkat topladı. …

Öğrenci Görüşleri

Ö1:"Ben severek yapıyorum, çok eğlenceli geliyor bana. Başarılı oldukça da daha çok kendime güvenim geliyor… "

Ö1: "Her şey güzel."

Ö2: "Diğer derslerde de uygulanmasını isterdim."

Ö3: "Olumsuz bir yönü yoktu."

İkinci Uygulama

Bu başlık altında, çalışmanın ikinci uygulamasına ilişkin öntest-sontest, öğrencilerle odak grup görüşmesi ve beş öğretmenle odak grup görüşmesi yoluyla elde edilen bulgulara yer verildi.

İzci Tekniğinin Öğrenmeye Etkisi

Araştırma kapsamında elde edilen ön-test son-test bulgularına göre, izci tekniği, öğrencilerin akademik başarılarını anlamlı şekilde artırdı (t=7.205, p=0.000). Öğrencilerin ön test puan ortalaması 78.14 iken, son test ortalaması 83.41'e çıktı. Bu bulguya destek olarak, odak grup görüşmesine katılan öğrencilerin tamamı (N=20) teknik sayesinde konuyu öğrendiklerini belirttiler. Öğrencilerden dördü, öğrendiklerine kanıt olarak, sınıfta arkadaşları ve öğretmenleri tarafından sorulan sorulara rahatlıkla cevap verebilmelerini gösterdiler. Bu öğrencilerin görüşlerinden bazıları, "*Ben öğrendim…", "Öğrendim. Soruların hepsini yanıtladım zaten"* şeklindedir. Öğrencilerden birisi farklı olarak öğretmen anlattığında da öğrendiğini ama izci tekniğiyle eğlenerek öğrendiğini belirtti. Yukarıdaki görüşleri destekleyen diğer öğrenci görüşleri aşağıdadır:

Öğrenci Görüşleri

A1:"Ben öğrendim. … Diğer gruplar bize sorular sordular. Öğrenemesek onlara yanıt veremezdik bence. Yanıt verdiğimiz için öğrendik."

A2: "Öğrendim. Arkadaşlarımla daha iyi öğreniyorum."

B1:"Ben öğrendiğimizi düşünüyorum. Öğretmenimiz de anlatınca öğreniyorum. Ama grupla çalışınca daha zevkli oluyor. Onun için hep grupla çalışalım."

C4:"Öğrendim. Soruların hepsini yanıtladım zaten."

İzci Tekniğinin Sınıf Yönetimine ve Akademik Faaliyetlere Etkisi

Öğretmenler tekniğin, sınıf içerisindeki akademik faaliyetlerinde kendilerine oldukça yardımcı olduğunu, bu sayede sınıf yönetimi açısından yüklerinin azaldığını, özellikle grup başkanlarının öğretmen yardımcısı gibi hareket etmesinin bu durumu gerçekleştirdiğini belirttiler. Öğretmenler, öğrencilerin izci tekniği sayesinde derse daha rahat uyum sağladığını söylediler. Öğretmenler, tekniği çok beğendiklerini ve sürekli kullanmak istediklerini de belirttiler. Yukarıdaki görüşleri destekleyen öğrenci görüşlerinden bazıları, *"Başkanlar bizim yardımcımız gibiydiler. .... Başkanlar bizim yükümüzü aldılar., "Biz çok yararlı bulduk bu tekniği. Uygun ünitelerde kullanabiliriz", "Birbirlerini tanımaları için oynattığımız oyunlar da çok yararlı oldu."* şeklindedir. Öğretmenlerden birisi ayrıca, tekniğin öğrenciler için çok eğlenceli olduğunu görüşündedir. Bu görüş, öğrencilerin çoğu tarafından da desteklendi. "*Güzeldi. ... Eğlenceliydi.", "Çok eğlenmiştik." "... Eğlenceli çalıştık."* gibi ifadelerden de bu durum anlaşılmaktadır. Bunun yanında öğrenci ifadelerine göre, teknik kapsamındaki tanışma oyunu, başkan seçimi, başkanın yetkisi, yaka kartı gibi etkinlikler en çok sevilen uygulamalar oldu. Öğrencilerin bazıları, daha önce de grup çalışmaları yaptıklarını ama bu uygulamanın daha iyi olduğunu söylediler. Öğrencilere göre bu tekniği farklı yapan, tanışma oyunları, grup başkanı olması ve bunu kendilerinin seçmesi, grup başkanının öğretmen gibi olması, herkesin bir görevinin olması ve yaka kartlarıydı. Yukarıdaki görüşleri destekleyen öğrenci görüşlerinden bazıları, "*Öbür derslerde de grup çalışması yapıyorduk. Burada başkanı biz seçtik. Diğer görevleri başkan bize verdi.", "Yaka kartlarımız vardı. Bu kartları ünite bitene kadar taşıdık...", "...Bir de bu üniteye başlamadan önce birbirimizi daha yakından tanımamız için etkinlikler yaptırdı öğretmenlerimiz. Bunlar çok eğlenceliydi...", "Başkan öğretmen gibi görevleri vardı."* şeklindedir. Yukarıdaki görüşleri destekleyen diğer öğrenci ve öğretmen görüşleri aşağıdadır:

Öğretmen Görüşleri

Ö1: "Başkanlar bizim yardımcımız gibiydiler. .... Başkanlar bizim yükümüzü aldılar."

"Aslında sınıfta bizden başka grup sayısı kadar öğretmen oldu." Çocuklar gruplara ayrıldığı için her grubun da neredeyse bir öğretmeni olduğundan çocukları derse işe kanalize etmek çok daha kolay.

"Defterler toplanacak o başkanlar topladılar, iş bölümü yapılacak onlar yönlendiriciydiler, bir tür lider gibiydiler. Hatta size (Arzu Yüksel'e) söylediğimiz gibi keşke İzci Tekniğini yılın ilk ünitesinde kullansaydık. Çocukları çok toparlayıcı oldu."

"Dediğim gibi başkan grubun iyi çalışması, işlerin iyi yapılması, herkesin çalışması için yönlendirici oldular."

Ö2: Biz çok yararlı bulduk bu tekniği. Uygun ünitelerde kullanabiliriz.

Ö3: Grup çalışmalarında bazen öğrenciler görevlerini yerine getirmekte zorlanıyorlar. Biz her ne kadar gruplar arasında dolaşsak da gözden kaçırdığımız noktalar olabiliyor. Başkanlar aslında bunu engellediler. O açıdan yararlı buldum.

Ö4: Başarılı bir çalışma oldu. Birbirlerini tanımaları için oynattığımız oyunlar da çok yararlı oldu. Hem de eğlendiler.

Ö5: Yaka kartlarını ekleyebilirim. Ünite boyunca yaka kartı taktılar. İsimleri ve görevleri yazılıydı. Bunu takmaktan çok hoşlandılar. Sanırım aidiyet duygusuyla ilgili bir şey. Uygun ünitelerde yapılabilir.

Öğrenci Görüşleri

A1: "Aslında grup çalışmasını sınıfta yaparız. Ama bu daha güzel oldu sanki."

"Hepimizin yakasında görev kartları vardı. Bu kartları diğer derslerde de taşıdık."

"Hepimiz birbirimize yardımcı oluyorduk. İşlerimizi yaparken eğleniyorduk."

"Bir de bu üniteye başlamadan önce birbirimizi daha yakından tanımamız için etkinlikler yaptırdı öğretmenlerimiz. Bunlar çok eğlenceliydi"

A2: "Arkadaşımın söylediği gibi grup çalışmasına alışkınız. Ama burada hepimizin görevi vardı. Başkanımız bize bakıyordu. Başkan yardımcısı da ona yardım ediyordu. Bizler grup olarak daha bağımsızdık. Güzel geçti."

A3: Çok eğlenmiştik.

B1: Bu kartları taşımak güzeldi. Teneffüslerde bile çıkarmadık.

B2: "Öbür derslerde de grup çalışması yapıyorduk. Burada başkanı biz seçtik. Diğer görevleri başkan bize verdi. Başkan, yardımcısını da seçti. Hem seçim vardı. Hem de başkanın dediği işler vardı. Ama işler zevkliydi."

B3: "Güzeldi. ... Eğlenceliydi."

C1: "Diğer derslerimizden farkı başkanın görevleri bize dağıtmasıydı. Bir de birbirimizi tanımak için öğretmenlerimiz bize oyun oynattılar. Başkan öğretmen gibi görevleri vardı. ... Eğlenceli çalıştık."

C2: "Yaka kartlarımız vardı. Bu kartları ünite bitene kadar taşıdık….Eğlenceli geçti."

C4: "Kartları taşımak hoşuma gitti."

D4: "Grup çalışmasını çok seviyoruz. Bu da grup çalışmasıydı. ... Başkanı biz seçtik. Arkadaşlarımızı tanımak için oyunlar oynadık. Onları daha iyi tanıdık. Birlikte çalıştık. ... Sunumlar yaptık. Zevkli geçti."

E3: Eğlenceli geçti. Çünkü birbirimize yardım ediyorduk. Sunumlar yaptık.

İzci Tekniğinin Öğrenciler Arasındaki İletişime Etkisi

Öğretmenlerden birisine ("*Grup üyesi arkadaşlarının özelliklerini yakından tanıdıkları için samimi olmasalar da birbirlerini yakından tanıma fırsatı buldular."*) göre teknik, öğrencilerin sınıfta samimi olmadıkları arkadaşlarını da yakından tanımasını sağladı. Bir diğer öğretmen ise ("*… ama demokratik yaşamın kurallarını da öğrenmeleri gerekli."*) başkan seçimlerinin öğrencileri demokratik yaşama hazırladığını belirtti. Öğrenciler de öğretmenlerini destekler yönde açıklamalarda bulundular. Onlara göre, izci tekniği öğrencilerin birbirlerini yakından tanımalarını sağlamaktadır. Bu görüşü destekleyen öğrenci ifadeleri, "*3 yıldır aynı sınıftayız ama bazı arkadaşlarımızın özelliklerini yeni öğrendim*", "*Arkadaşımın bilmediğim bazı özelliklerini öğrendim."* şeklindedir. Yukarıdaki görüşleri destekleyen diğer öğrenci ve öğretmen görüşleri aşağıdadır:

Öğretmen Görüşleri

Ö1: "Sonra grup üyelerinin birbirlerini yakından tanımaları için sizin verdiğiniz oyunları oynattık. Bu iyi oldu. Çünkü çocuklar çok sevdikleri arkadaşları ile grup olmayı tercih ediyorlar. Grup üyesi arkadaşlarının özelliklerini yakından tanıdıkları için samimi olmasalar da birbirlerini yakından tanıma fırsatı buldular."

Ö4:"Birden fazla başkan adayı olduğu zaman önce seçilmeyenler üzüldüler; ama demokratik yaşamın kurallarını da öğrenmeleri gerekli."

Öğrenci Görüşleri

A1: 3 yıldır aynı sınıftayız ama bazı arkadaşlarımızın özelliklerini yeni öğrendim.

A4: Aslında 3 yıldır aynı sınıftayız. Birbirimizi tanıyoruz. Bilmediğimiz çok özelliklerimiz varmış, onu öğrendik.

C3: Birbirimiz tanımak için oynadığımız oyunlar da çok güzeldi. Arkadaşımın bilmediğim bazı özelliklerini öğrendim.

TARTIŞMA

Bulgular ve yöntem bölümünde de açıklandığı gibi, araştırma kapsamında izci tekniği, ilk olarak meslek lisesi onuncu sınıf, ikinci olarak ilkokul üçüncü sınıf olmak üzere, iki grup üzerinde uygulandı. Elde edilen bulgulara göre izci tekniğinin, hem öğretmenler hem de öğrenciler tarafından olumlu karşılandığı, akademik, kişiler arası iletişim ve sınıf yönetimi açılarından fayda sağladığı söylenebilir. Tekniğe ilişkin görüşler ve uygulama deneyimleri aşağıda sırasıyla tartışıldı.

İlk olarak, tekniğin en önemli ve ayrıcı özelliklerinden birisi olan tanışma oyunlarının etkisi tartışıldı. İzci tekniğinde oyunlar, öğretim etkinlikleri başlamadan önce öğrencilerin birbirlerini yakından tanımalarını sağlamak, ekip ruhunun gelişmesine yardımcı olmak ve öğrencilerin motivasyonunu artırmak amacıyla uygulanmaktadır. Bu oyunların temel amacına ulaştığı, yani öğrencilerin birbirlerini yakından tanımalarını ve grup üyelerinin birlikte ürün ortaya koymalarını sağladığı söylenebilir. Thiagarajan (1992), işbirliğine dayalı öğrenme kapsamında kalabalık sınıflarda oyun oynanamayacağını belirtilmesine rağmen izci tekniği ile kalabalık sınıflarda rahatlıkla oyunların sürece katılabileceği söylenebilir. Normalde öğrenciler aynı sınıfta dahi olsalar belirli öğrencilerle arkadaşlık kurarlar ve oyun oynarlar. Diğer sınıf üyelerinin temel özelliklerini bilmelerine rağmen yakından tanıdıkları ve özelliklerini ayrıntılı olarak bildikleri bu arkadaşlarıdır. İzci tekniğinde gruplar, öğretmen tarafından ve heterojen olarak oluşturulur. Bu sayede aralarında samimi arkadaşlık ilişkisi olmayan öğrenciler bir araya gelir ve aralarında kaynaşma oluşur. Her iki uygulamada da öğrenciler arasındaki ilişkilerin geliştiği, gerek öğrenci gerekse öğretmen görüşlerinden anlaşılmaktadır. Hatta lise uygulamasının öğretmeni, tekniğin bu özelliği sayesinde normalde diğer öğrenciler tarafından fark edilmeyen ve hep geri planda duran öğrencilerin arkadaşları tarafından daha görünür hale geldiğini belirtti. Patrick, Ryan ve Kaplan (2007)'a göre, normalde geri planda duran öğrenciler, sınıfta arkadaşından destek aldığında ve genel olarak onlarla iletişimi arttığında, akademik faaliyetlere katılma oranında, öz düzenleyici öğrenme davranışlarında artış olmaktadır. Öğrenci etkileşimin artması başarıyı da artırmaktadır (Webb, 1982). Ryan ve Patrick (2001) ile Watson ve Ecken (2003) ise, grup çalışmalarının, öğrencilerin motivasyonunu, kendini gruba ait hissetme duygularını ve gruba aidiyetlerini geliştirdiğini belirtmektedir. Buradan hareketle, izci tekniğinin sınıfta geri planda olan öğrencilerin sınıf etkinliklerine katılmalarını artırarak onların akademik başarılarını arttırabaileceği söylenebilir. Öğretmenler ve öğrencilerce grup içerisinde sorun çıktığına ilişkin hiçbir ifadede bulunulmaması ve verilen görevlerin işbirliği içerisinde yapılmasından, oyunların grup ruhu oluşturma konusunda da faydalı olduğu anlaşılmaktadır. Oyunların diğer bir yararı, öğrencilerin öğrenirken eğlenmelerini ve derslere olumlu bir giriş yapılmasını

sağlamasıdır. Bu görüşe destek olacak şekilde Court (1993) işbirliğine dayalı öğrenme ortamına oyun eklenmesinin ortamı daha eğlenceli hale getireceğini belirtmektedir. Bunun yanında, öğrenciler arasındaki iletişimin artmasının nedeni, grup çalışmasının kendisinden de kaynaklanmış olabilir. İşbirliğine dayalı grup çalışmalarında oyun olmasa dahi öğrenciler arasındaki arkadaşlık ilişkilerinden gelişme olmaktadır.

İkinci olarak, izci tekniğinin sınıf yönetimi boyutunda öğretmene olan desteği üzerinde duruldu. Marzano, Gaddy ve Foseid (2005)'e göre işbirliğine dayalı öğrenme, etkili bir sınıf yönetimi uygulamasıdır. Bu çalışmada da işbirliğine dayalı öğrenmenin sınıf yönetimine desteğini ortaya koyan bulgulara ulaşıldı. Çalışmanın her iki uygulamasında da öğretmenlerin üzerinde durduğu en önemli fayda, grup başkanlarının tıpkı öğretmen yardımcıları gibi görev yapmasıydı. Öğretmenler, bu sayede öğrencileri derse katma, ders materyallerinin düzenli getirilmesi, ödev takibi gibi konularda sorun yaşamadıklarını belirttiler. Buradan hareketle izci tekniğinin, öğretmenlerin sınıf kontrolü konusunda daha az sorun yaşamalarını sağlayacağı söylenebilir. Sınıf ortamında düzeni sağlamak için harcanan zaman ve emek, öğretmenlerin çok zamanını alan, onları asıl amaçları olan öğretim faaliyetlerinden alıkoyan önemli değişkenlerdendir. Teknik, öğrencilerin grup içi otokontrolleri ve başkanın rolü sayesinde öğretmenin sınıf yönetimi için harcadığı zaman ve emeği en aza indirmektedir. Sınıf yönetiminin bir boyutunun da zaman yönetimi (Bakioğlu, 2009) olduğundan hareketle, izci tekniğinin ödevler konusunda öğretmene zaman kazandıracağı söylenebilir. De Jong, Westerhof ve Creemers (2000)'a göre, ödevler öğretmenlerce ne kadar çok kontrol edilirse ödevin kalitesi o aranda artmaktadır. Fakat ödev kontrol etmek öğretmenlerin en çok zorlandıkları ve en çok zamanlarını alan uygulama olup, sınıf mevcudu arttıkça iş daha da güçleşmektedir. İzci tekniği, öğretmenlerin ödev kontrolü için harcayacakları zamanı azaltmaktadır. Ödev kontrolünün zor olması ve kalabalık sınıflar nedeniyle ödev vermekten çekinme durumun, izci tekniği sayesinde ortadan kalkacağı söylenebilir.

Üçüncü olarak, izci tekniğinin öğrenme üzerine etkisi üzerinde duruldu. Tüm öğretim etkinliklerinin temel amacı, öğrenim hedeflerine ulaşılması veya öğrencilerin öğrenmelerini sağlamadır. İzci tekniğinin de beklendiği gibi öğrencilerin konuları öğrenmesini sağladığı söylenebilir. Özellikle, birinci uygulamaya katılan meslek lisesi öğrencileri, yapılan etkinlikler sayesinde öğrenmelerini kalıcı gerçekleştiğini söylediler. Buna ek olarak, ikinci uygulamaya katılan ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin tamamı konuyu öğrendiklerini ifade ettiler. İzci tekniğinin öğrenmeyi diğer öğretim yöntemlerinden / tekniklerinden daha fazla sağlama iddiasının bulunmadığını da belirtmekte fayda vardır. Öyleyse bu tekniğin öğrenmeyi sağlayan diğer tekniklerden-uygulamalardan farkı nedir ve neden uygulanmalıdır? Bu farklardan bazıları yukarıda açıklandı. Burada üzerinde durulacak nokta, tekniğin öğrenmeyi zevkli hale getirmesidir. İzci tekniğinde öğrenmeyi zevkli hale getiren öğelerden birisi, ekip oyunlarıdır. Öğrenciler bu oyunlar sayesinde eğlenmekte ve öğrenmeye motive olmaktadır. Tekniği öğrenciler için olumlu hale getiren diğer bir nokta, seçme hakkı tanımasıdır. Öğrenciler, kendi başkanlarını ve görevlerini seçebilmektedir. Ayrıca, sürecin nasıl işleyeceğine yani ödevin, projenin kaynaklarına, düzenine, ürüne vb grubun kendisi karar vermektedir.

Yukarıdaki tartışmalar öğretmen ve öğrenci görüşlerine dayalıydı. Burada ise araştırmacıların gözlemleri üzerinde duruldu. Araştırmacılara göre, üçüncü sınıf

uygulamasında, öğrenciler rollerini kendiliğinden diğer derslere taşıdılar. Hatta uygulamalar için görevlerini yazdığı yaka kartlarını ders dışında da taşıdırlar. Bu durum, tekniğin öğrenciler tarafından sevildiğini bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Aynı şekilde öğretmenler, grup düzenini yemekhane gibi ders dışı faaliyetlerde de sürdürdüler. Bu durum da öğretmenlerin izci tekniğini yararlı olarak gördüğünün göstergesi olarak düşünülebilir. Yine araştırmacıların gözlemlerine ve deneyimlerine göre, 2005 yılı ve sonrasında örgün eğitim seviyelerinde geliştirilen öğretim programı (TTKB, 2005) işbirliğine dayalı öğrenmeyi önermesine rağmen, öğretmenler genelde öğrencilerin kendi başına iş yapıyor olmalarını henüz tam olarak kabullenmiş değillerdir. Dolayısıyla öğretmenlerin kendilerinin temsilcileri gibi olan grup başkanlarıyla işbirliğine dayalı öğrenmeye başlamaları, aslında bir geçiş süreci yaratarak öğretmenlerin işbirliğine dayalı öğrenmenin diğer tekniklerine ve bütün olarak işbirliğine dayalı öğrenmenin ilkelerine uyumlarını kolaylaştırcı ekti yapacaktır. Dolayısıyla izci tekniğinin, işbirliğine dayalı öğrenmede usta olmayan öğretmenler için geçişi sağlayacak bir başlangıç tekniği olarak da görev yapabileceği söylenebilir.

İzci tekniği, yukarıda açıklandığı üzere genel olarak olumlu etkiye sahip olmasına rağmen, araştırmacılara göre bazı olumsuz durumların oluşması riskini de barındırmaktadır. Bunlardan birincisi, grup başkanlarının kendilerine verilen yetkileri, grup arkadaşları üzerinde bir baskı unsuru olarak kullanma ihtimallerinin bulunmasıdır. İkincisi, ilk uygulamalarda öğretmen ve öğrencilerin tekiğe uyum sağlayamaması nedeniyle gerekli faydanın sağlanamamasıdır. Belirtilen sorunlar, deneyim ve etkili kontrol sayesinde çözümlenecek türdendir.

SONUÇ

Sonuç olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve uygulaması yapılan izci tekniğinin öğrenmeyi sağlamada, öğrenciler arası iletişimin geliştirilmesinde, öğretmenlerin sınıf yönetimini kolaylaştırmada, akademik görevlerin yerine getirilmesinde, sınıf içi olumsuz davranışların azalmasında, öğretmenlerin öğrencilerle olan iletişiminde destek sağladığı söylenebilir. Bu tekniğin uygulanması ile öğretmenlerin daha kolay ve daha fazla ödev verebilecekleri, öğrencilere rehberlik için daha fazla zamanının kalacağı düşünülmektedir. Teknikten en iyi verimin alınması için öncelikle öğretmenin teknik hakkında detaylı bilgisinin olması gerekir. Bilgi sahibi olduktan sonra da küçük uygulamalarla başlangıç yapılmalı ve belirli seviyede beceri sahibi olunduktan sonra daha fazla sınıfla ve daha fazla sayıda derste uygulamaya geçilmelidir. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda gruba aidiyeti artıracak rozet, sembol, grup adı gibi grup sembollerinin çeşitli sembollerinin uygulanması fayda sağlayacaktır. Araştırmacılar tarafından iki farklı örgün eğitim seviyesinde ve iki farklı derste uygulama yapılmış olup farklı seviyelerde ve farklı derslerdeki uygunluğuna ilişkin çalışmalara ihtiyaç bulunmaktadır. Yine tekniğin farklı işbirliğine dayalı öğrenme teknikleriyle etkileşimine ve farklılıklarına ilişkin çalışmaların yapılması da tekniğin verimliliğinin net olarak ortaya konması açısından faydalı olacaktır.

KAYNAKLAR

Açıkgöz, K. (1992). *İşbirlikli öğrenme: Kuram araştırma uygulama*. Malatya: Uğurel Matbaası.

Bakioğlu, A. (2009). *Çağdaş sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.

Bıyık, İ. (2001). *Ortaöğretim kurumlarındaki izcilik faaliyetlerinin sosyolojik acıdan incelenmesi "Kütahya ili örneği".* Yayınlanmamıs Yuksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Court, D. (1993). A playful environment in a cooperative physics classroom. *Clearing House*, 66(5), 295-298.

De Jong, R.,Westerhof, K. J., & Creemers, B. P. M. (2000). Homework and student math achievement in junior high schools. *Educational Researchand Evaluation*, 6(2), 130-157.

Erden, M. (1996). *Sosyal bilgiler öğretimi*. İstanbul: Alkım Yayınevi

Gültaş, A. (2011). *İzcilik*. İstanbul. Bulut yayınları.

Herreld, C.F. (1998). Why isn't cooperative learning used to teach science? *Biochince*, 48, 553-559.

Türkiye İzcilik Federasyonu İzcilik Yönetmeliği, (2005). T.C. Resmî Gazete, 25954, 2.10.2005.

Johnson, D.W., Johnson, R., & Stanne, M.B. (2000). *Cooperative learning methods: A meta analysis*. www.epsco.com, adresinden 15.10.2012 tarihinde indirildi.

Johnson, R.T., & Johnson, D.W. (2002). *An overwiew of cooperative learning*. www.clcrc.com, adresinden 15.10.2012 tarihinde indirildi.

Kemmis, S. & McTaggart, R. (1992). *The action research planner*. Geelong, Victoria, Deakin University Press.

Kutlu (Baysal), E. (2001). *İzcilik etkinliklerine katılan ve katılmayan öğrencilerin özgüven düzeylerinin karsılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Marzano, R.J., Gaddy, B.B., & Foseid, M.C. (2005). *Handbook for classroom management that works.* Association for Supervision & Curriculum Development (ASCD).

Millî Eğitim Bakanlığı İzcilik Yönetmeliği (2010). *T.C. Resmî Gazete*, 27628, 1.7.2010.

OBESİD, (2013a). *İzcilik nedir?* http://obesid.meb.gov.tr/subeler_izcilik_index.html adresinden 20.04.2012 tarihinde indirildi.

OBESİD, (2013b). *İzcilik temel bilgileri*. http://obesid.meb.gov.tr/subeler_izcilik_index.html adresinden 20.04.2012 tarihinde indirildi.

OBESİD, (2013c). *İzcilikte oyun.* http://obesid.meb.gov.tr/subeler_izcilik_index.html adresinden 20.04.2012 tarihinde indirildi.

Patrick, H., Ryan A.M., & Kaplan A. (2007). Early adolescents' perceptions of the classroom social environment, motivational beliefs and engagement. *Journal of Educational Psychology*, 99(1), 83–98.

Ryan, A. H.,& Patrick, H. (2001). The classroom social environment and changes in adolescents' motivation and engagement during middle school. *American Education Research Journal*, 38(2), 437-460.

Sagor, R. (2000). *Guiding school improvementwith action research*. Alexandria, VA, USA: Association for Supervision & Curriculum Development (ASCD).

Slavin, R.E. (1988a). Cooperative learning and individualized instruction. *Arithmetic Teacher*, 35(3), 14-16.

Slavin, R.E. (1988b). Cooperative learning and student achievement. *Educational Leadership*, 46(2), 31-33.

Slavin, R.E. (1990). Research on cooperative learning consensus and controversy. *Educational leadership*, 47, 52-54.

Slavin, R.E. (1991). Group rewards make group work work. *Educational Leadership*, 48(5), 89-91.

Smith, Karl A. (1996). Cooperative learning: Making 'Group Work' work. In Sutherland, T.E. and Bonwell, C. (Eds), *Using Active Learning in College Classes: A Range of Options for Faculty, No:67,* San Francisco: Jossey-Bass, pp:71-82.

Şahin, C. (2007). *İzcilik uygulamalarının çoklu zeka kuramı acısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yükseklisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

Thiagarajan, S. (1992). A game for cooperative learning. *Training & Development*, 46(5), 35.

TİF, (2012). *İzciliğin temel özellikleri*. http://www.tif.org.tr/tif/tr/main/menuler/yardimci-bilgiler/48 adresinden 01.10.2012 tarihinde indirildi.

TTKB, (2005). *İlköğretim 1-5 sınıf programları tanıtım kitapçığı*. Ankara:Milli Eğitim Bakanlığı.

Uzgören, G. (2000). *Türk izcilik tarihi*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.

Watson, M.,& Ecken, L. (2003). *Learning totrust: Transforming difficult elementary classrooms through developmental discipline.* San Francisco: Jossey-Bass.

Webb, N.M. (1982). Student interaction and learning in small groups. *Review Of Educatıonal Research*, 52(3), 421-445.

WSB, (1998). *Handbook for cup scout leader*s. Csile:WSB / Interamerica. http://scout.org/en/information_events/library/skills_and_activities/handbook_for_cub_scout_leaders adresinden 02.09.2012 tarihinde indirildi.